

ŚLĄSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
W KATOWICACH
Wydział Rodziny i Polityki Społecznej
40-032 Katowice, ul. Jagiellońska 25

Katowice, 14 maja 2025 roku

PSI.431.2.1.2025

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ

EGZEMPLARZ NR 1

**ŚLĄSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w KATOWICACH
ul. Jagiellońska 25
40-032 Katowice**

I. Dane organizacyjne przeprowadzonej kontroli.

Zakres kontroli:

Kontrola kompleksowa, w zakresie oceny funkcjonowania gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Wilkowice, w okresie od 1 stycznia 2024 roku do 24 lutego 2025 roku (tj. do pierwszego dnia kontroli).

Jednostka kontrolowana:

Gmina Wilkowice
z siedzibą Urzędu Gminy
ul. Wyzwolenia 25
43-365 Wilkowice
(REGON 072182309, NIP 9372632468)

Kierownik jednostki kontrolowanej:

Pan Janusz Zemanek - Wójt Gminy Wilkowice (od 20 listopada 2018 roku do 13 maja 2024 roku),
a następnie Pan Maciej Mrówka – Wójt Gminy Wilkowice (od 14 maja 2024 roku do nadal).

Zespół kontrolerów i numery upoważnień:

1. **Ewa Gryń** – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale do Spraw Środowiskowej Pomocy Społecznej Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, na podstawie upoważnienia do kontroli nr PSI.0030.4.2025 z dnia 4 lutego 2025 roku,
2. **Joanna Jackiewicz** – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale do Spraw Środowiskowej Pomocy Społecznej Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, na podstawie upoważnienia do kontroli nr PSI.0030.3.2024 z dnia 4 lutego 2025 roku.

Temat kontroli i okres objęty kontrolą:

Ocena funkcjonowania gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Wilkowice w okresie od 1 stycznia 2024 roku do 24 lutego 2025 roku (tj. do pierwszego dnia kontroli).

Zakres przedmiotowy kontroli:

1. Realizacja zadań wskazanych w art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, odnoszących się do tworzenia systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:
 - zadań założonych do wykonania w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
 - prowadzenia poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
 - zapewniania przez Gminę Wilkowice osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia.
2. Utworzenie, organizacja i działalność prowadzona przez Zespół Interdyscyplinarny.
3. Działalność prowadzona przez grupy diagnostyczno-pomocowe, w tym w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

Podstawa prawna do przeprowadzenia kontroli:

- art. 19 w związku z art. 22 pkt 6 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹,
- art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej²,
- rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 roku w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej³.

Termin kontroli:

w dniach: od 24 do 26 lutego i 28 lutego oraz 3 marca 2025 roku.

W zakresie objętym kontrolą wyjaśnień udzielali: Pan Maciej Mrówka – Wójt Gminy Wilkowice, Pani Gabriela Hamerlak-Ciurla – Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilkowicach oraz Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Wilkowice⁴, a także Pani Ewa Czupryna – Zastępca Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Wilkowice⁵

II. Ocena ogólna skontrolowanej działalności:

Realizacja zadań określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej i rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”⁶, za okres od 1 stycznia 2024 roku do 24 lutego 2025 roku (tj. do pierwszego dnia kontroli), została oceniona pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Uzasadnienie oceny ogólnej:

Powyższa ocena ogólna wynika z poniżej przedstawionych ocen częściowych.

Ocenie zostały poddane trzy obszary:

obszar A: dotyczący realizacji przez Gminę Wilkowice zadań wskazanych w art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, odnoszących się do tworzenia systemu przeciwdziałania przemocy domowej,

obszar B: dotyczący utworzenia, organizacji oraz działalności prowadzonej przez Zespół Interdyscyplinarny,

obszar C: dotyczący działalności grup diagnostyczno-pomocowych, w tym w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

¹ T.j. Dz. U. z 2025 roku, poz. 428.

² T.j. Dz. U. z 2024 roku, poz. 1673, zwaną w dalszej części ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

³ Dz. U. z 2023 roku, poz. 1165.

⁴ Zwana w dalszej części Przewodniczącym Zespołu Interdyscyplinarnego lub Przewodniczącym Zespołu.

⁵ Zwana w dalszej części Zastępcą Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego lub Zastępcą Przewodniczącego.

⁶ Dz. U. z 2023 roku, poz. 1870, zwane w dalszej części rozporządzeniem w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Czupryna

III. Oceny częściowe w skontrolowanej działalności w badanym obszarze, ze wskazaniem ustaleń, na których zostały oparte.

Obszar A:

Realizacja przez Gminę Wilkowice zadań określonych w art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, odnoszących się do tworzenia systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

Ocena częściowa danego obszaru:

Działania podejmowane przez Gminę Wilkowice w powyższym zakresie oceniam pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Ustalenia stanowiące podstawę do oceny:

1. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Pan Maciej Mrówka – Wójt Gminy Wilkowice przedłożył kontrolującym wykaz aktów prawa miejscowego oraz innych regulacji wewnętrznych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej.

Uchwałą Nr LII/479/2023 Rady Gminy Wilkowice z dnia 1 marca 2023 roku przyjęto *Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wilkowice na lata 2023-2028*. Wykonanie Uchwały, zgodnie z § 2, powierzono Wójtowi Gminy Wilkowice. W Strategii wskazano problem przemocy domowej, jako jeden z problemów społecznych na terenie Gminy Wilkowice i sporządzono diagnozę tego zjawiska. W celu strategicznym nr 3 *Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie*, wskazano kierunki działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej wraz z podmiotami odpowiedzialnymi za ich realizację, okresem realizacji działań, źródłami finansowania oraz wskaźnikami ich monitorowania.

Ponadto, zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej uwzględniono w *Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Wilkowice na lata 2022-2025*, przyjętym Uchwałą Nr XL/384/2022 Rady Gminy Wilkowice z dnia 30 marca 2022 roku.

Uchwałą Nr VII/34/2024 Rady Gminy Wilkowice z dnia 28 sierpnia 2024 roku przyjęty został *Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Wilkowice na lata 2024-2028*⁷. Wykonanie Uchwały, zgodnie z § 2, powierzono Wójtowi Gminy Wilkowice. Program, stanowiący załącznik do powołanej powyżej Uchwały, zawierał między innymi: podstawy prawne i teoretyczne dotyczące zjawiska przemocy domowej, diagnozę przemocy domowej na terenie Gminy (w tym: analizę danych instytucjonalnych i wyniki badań ankietowych), analizę SWOT, wskazanie adresatów i realizatorów Programu, cele Programu wraz z kierunkami działań. Ponadto w Programie wskazano harmonogram realizacji poszczególnych zadań, źródła finansowania oraz działania monitorujące i ewaluacyjne.

⁷ Zwany dalej Gminnym Programem lub Programem.

Ustalono, że realizowany poprzednio *Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wilkowice na lata 2020-2023*, przyjęty przez Radę Gminy Wilkowice Uchwałą Nr XXV/237/2020 z dnia 30 grudnia 2020 roku, obowiązywał do końca roku 2023. Mając na względzie powyższe stwierdzono, że w okresie od 1 stycznia do 27 sierpnia 2024 roku Gmina Wilkowice nie posiadała opracowanego gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Wyjaśnienia w powyższym zakresie złożyła Pani Gabriela Hamerlak-Ciurla – Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego, w których jako **przyczynę** opóźnienia uchwalenia Gminnego Programu wskazała, że prace nad jego tworzeniem rozpoczęto w 2024 roku. Jednocześnie jako przyczyny nieprzystąpienia do prac nad Programem w roku 2023 wskazano, że ostatni kwartał roku związany był z dużym obciążeniem pracą, w tym planowaniem budżetu na następny rok, dokonaniem podsumowań i realizacją większej ilości sprawozdań. Dodatkowo priorytetem była realizacja programów rządowych: *Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością*, *Opieka wytchnieniowa* oraz *Posilek w szkole i w domu*, których rozliczenie nakładało obowiązek wykorzystania w pełni środków finansowych. Jak wskazano w wyjaśnieniach, jednostka poszukiwała również rozwiązań w zakresie realizacji usług opiekuńczych, w tym planowano zmianę ich realizacji z umów cywilno-prawnych na zatrudnienie pracownika. Jak wskazał Przewodniczący Zespołu, Program mający na celu zwiększenie świadomości i wspieranie osób doznających przemocy, był kluczowym elementem strategii społecznej w Gminie i w związku z powyższym starano się przygotowywać go z dużą skrupulatnością, bazując na rzetelnej diagnozie zjawiska przemocy w Gminie Wilkowice, co stało się przyczyną opóźnienia w jego procedowaniu. Od stycznia 2024 roku poszukiwano firmy, która miała opracować diagnozę zjawiska przemocy domowej na terenie gminy oraz sporządzić program. Ustalono, że 1 lutego 2024 roku została podpisana umowa z Ośrodkiem Rozwoju Kompetencji i Pracownią Badań INVESIS Polska, z siedzibą w Krakowie, który miał opracować program przeciwdziałania przemocy domowej. Jak wynikało z wyjaśnień złożonych przez Panią Gabrielę Hamerlak-Ciurla – Przewodniczącą Zespołu oraz przedłożonych dokumentów, firma przekazała gotowy Program ostatecznie 13 maja 2024 roku. Następnie został on poddany analizie przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz podlegał modyfikacjom. Program został przedstawiony Komisji Zdrowia, Sportu i Spraw Społecznych⁸ na posiedzeniu w dniu 22 sierpnia 2024 roku. Jak wynikało z wyjaśnień Przewodniczącego Zespołu, ze względu na konieczność dostarczenia materiałów Komisji na co najmniej 7 dni przed jej planowanym posiedzeniem, niemożliwe było procedowanie uchwały na Komisji 17 czerwca 2024 roku. W lipcu 2024 roku Komisja nie miała posiedzenia, natomiast odbyło się posiedzenie Rady Gminy, które miało charakter nadzwyczajny.

Ostatecznie Uchwała nr VII/34/2024, wprowadzająca *Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Wilkowice na lata 2024-2028*, została przyjęta przez Radę Gminy Wilkowice 28 sierpnia 2024 roku.

Skutkiem opisanego powyżej stanu był brak w Gminie Wilkowice, w okresie od 1 stycznia do 27 sierpnia 2024 roku, wskazanego powyżej dokumentu programowego.

⁸ Zwana w dalszej części Komisją.

Pan Maciej Mrówka – Wójt Gminy Wilkowice przedstawił kontrolującym Wykaz dotyczący realizacji przez Gminę Wilkowice zadań wynikających z gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej wraz dokumentacją potwierdzającą realizację zadań.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą realizowano większość zadań wskazanych w powołanym powyżej Programie.

Jednocześnie, stwierdzono, że z uwagi na brak potrzeb, nie realizowano zadań wskazanych w kierunku 1.1.5 pn. *Zapewnienie bezpiecznego schronienia osobom dorosłym lub/i rodzinom dotkniętym przemocą domową*, tj.:

- współpracy ze specjalistycznymi ośrodkami wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, ośrodkiem interwencji kryzysowej, instytucjami prowadzącymi hostele, domy samotnej matki, gdyż nie wystąpiły potrzeby kierowania osób do tego typu placówek,
- pomocy w uzyskaniu mieszkania osobom dotkniętym przemocą domową, które nie miały tytułu prawnego do lokalu zajmowanego wspólnie z osobą stosującą przemoc domową, gdyż nie było osób wymagających tego rodzaju wsparcia.

W okresie objętym kontrolą nie realizowano również zadania wskazanego w kierunku 1.4.1. pn. *Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym*, tj. nie odbywały się imprezy lokalne (pikniki, festyny), na których promowana miała być działalność Zespołu Interdyscyplinarnego. Zadanie zostało zaplanowane do wykonania w dalszym okresie obowiązywania Programu.

Ponadto stwierdzono brak realizacji zadań wskazanych kierunku działania 1.2.3 pn. *Kierowanie do udziału w programach terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową*, tj.:

- informowania osób stosujących przemoc domową o podmiocie, który realizuje program korekcyjno-edukacyjny lub program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową,
- zobowiązania osób stosujących przemoc domową do zgłoszenia się w terminie 30 dni od dnia doręczenia skierowania, do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
- pouczania osób stosujących przemoc domową o obowiązku niezwłocznego dostarczenia grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 6 pkt 2 i 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- pouczania osób stosujących przemoc domową, że w przypadku nieusprawiedliwionego niewykonywania przez nie obowiązków określonych w art. 4 ust. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym niedostarczenia zaświadczeń, zostanie złożone zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 roku – Kodeks wykroczeń⁹,
- informowania właściwego starosty o skierowaniu osoby stosującej przemoc do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób

⁹ T.j. Dz.U. z 2023 roku, poz. 2119 z późn. zm.

stosujących przemoc domową oraz występowania z wnioskiem o przekazanie danych dotyczących realizacji tych programów,

- zawiadamiania grupy diagnostyczno-pomocowej o skierowaniu osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową.

W zakresie niewykonywania ww. zadań wskazanych w kierunku działania 1.2.3 pn. *Kierowanie do udziału w programach terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową*, szczegółowe przyczyny zaistniałej sytuacji zostały wskazane na stronach 11 i 12 protokołu kontroli, w części dotyczącej realizacji przez Zespół Interdyscyplinarny działań wskazanych w art. 9b ust. 2 pkt 9 i 10 oraz ust. 11 ustawy o przeciwdziałaniu o przemocy domowej.

2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

Zgodnie z przedstawionym przez Pana Macieja Mrówkę – Wójta Gminy Wilkowice Wykazem dotyczącym realizacji przez Gminę Wilkowice zadań własnych gminy, wynikających z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w okresie od 1 stycznia 2024 roku do 24 lutego 2025 roku oraz Wykazem dotyczącym realizacji przez Gminę Wilkowice zadań wynikających z gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej, stwierdzono że w okresie objętym kontrolą zadania dotyczące prowadzenia poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową, były realizowane. Realizatorami działań w powyższym zakresie były: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilkowicach, Policja oraz placówki oświatowe. Jak wynikało z informacji przedstawionych przez Pana Macieja Mrówkę – Wójta Gminy Wilkowice, zadania, o których mowa powyżej, realizowane były również przez Punkt Konsultacyjny Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jednakże w przedmiotowym zakresie nie prowadzono odrębnych statystyk dotyczących liczby osób/rodzin dotkniętych przemocą domową, objętych działaniami Punktu.

3. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia.

Zgodnie z przedstawionym przez Pana Macieja Mrówkę – Wójta Gminy Wilkowice Wykazem dotyczącym realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej w okresie od 1 stycznia 2024 roku do 24 lutego 2025 roku, na terenie Gminy Wilkowice nie stwierdzono potrzeb w zakresie zapewnienia osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia.

Powiat Bielski – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku-Białej, na podstawie umowy z Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej na zapewnienie całodobowego schronienia dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, zapewniał miejsce schronienia dla jednej osoby dorosłej wraz

z dziećmi w Domu Matki i Dziecka Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej, mieszczącym się w Bielsku-Białej, przy ul. ks. S. Brzóska 3a. Mieszkańcy Gminy Wilkowice mogli skorzystać z tej oferty. W przypadku mężczyzn dotkniętych przemocą domową i wymagających pomocy w formie schronienia, jeśli zaistniałaby taka potrzeba, mogli być skierowani do Podbeskidzkiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Bielsku-Białej.

Obszar B:

Utworzenie, organizacja oraz działalność prowadzona przez Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Wilkowice¹⁰.

Ocena częściowa danego obszaru:

Działania podejmowane przez Gminę Wilkowice w powyższym zakresie oceniam pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Ustalenia, stanowiące podstawę do oceny:

B1. Utworzenie Zespołu Interdyscyplinarnego.

Rada Gminy Wilkowice Uchwałą Nr LVIII/516/2023 z dnia 30 sierpnia 2023 roku uregulowała kwestie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Wilkowice. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z 4 września 2023 roku, pod poz. 6525.

Zespół kontrolny ustalił, że Wójt Gminy Wilkowice zawarł porozumienia o współpracy ze wszystkimi podmiotami, których przedstawiciele weszli w skład Zespołu Interdyscyplinarnego, o których mowa w art. 9a ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz z Prokuraturą Rejonową Bielsko-Biała Południe (art.9a ust. 5). Zawarte porozumienia posiadały wszystkie elementy wskazane w art. 9a ust. 8 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, tj. określały formę i sposób wymiany informacji, a także sprawy dotyczące uczestnictwa członków grup diagnostyczno-pomocowych w posiedzeniach i pracach tych grup. Kurator sądowy, o którym mowa w art. 9a ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, wyznaczony został przez Prezesa Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej.

Skład Zespołu Interdyscyplinarnego został wyznaczony Zarządzeniem Nr 185/2023 Wójta Gminy Wilkowice z dnia 20 września 2023 roku w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Wilkowice. Zarządzenie weszło w życie z dniem podpisania.

W Zarządzeniu wskazany został skład Zespołu Interdyscyplinarnego z podaniem danych personalnych członków oraz podmiotów, które reprezentowali.

Wójt Gminy Wilkowice, w okresie objętym kontrolą, 3-krotnie dokonał zmian w składzie Zespołu Interdyscyplinarnego następującymi zarządzeniami:

- Nr 7/2024 z dnia 10 stycznia 2024 roku, którym zmieniono osobę reprezentującą jeden z podmiotów oświatowych,

¹⁰ Zwany w dalszej części Zespołem Interdyscyplinarnym lub Zespołem.

Czyż d-

- Nr 132/2024 z dnia 17 lipca 2024 roku, którym zmieniono jednego z przedstawicieli oświaty na przedstawiciela organizacji pozarządowej – Śląskiej Fundacji Błękitny Krzyż,
- Nr 167/2024 z dnia 5 września 2024 roku, którym zmieniono osobę reprezentującą jeden z podmiotów oświatowych.

Ustalono, że od 20 września 2023 roku, tj. od dnia powołania Zespołu Interdyscyplinarnego do 16 lipca 2024 roku, w składzie Zespołu nie uwzględniono przedstawiciela organizacji pozarządowej, wskazanego w art. 9a ust. 3 pkt 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Zgodnie z wyjaśnieniami Pani Gabrieli Hamerlak-Ciurla – Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, **przyczyną** braku powołania (we wskazanym powyżej okresie) przedstawiciela organizacji pozarządowej do składu Zespołu były trudności w pozyskaniu takiej osoby. W wyjaśnieniach wskazano, że aktywnie poszukiwano przedstawiciela organizacji pozarządowej poprzez kontakt telefoniczny, jednakże jak ustalono, czynności te nie były dokumentowane. 20 czerwca 2024 roku Pan Maciej Mrówka – Wójt Gminy Wilkowice zwrócił się pisemnie do: Bielskiego Stowarzyszenia Abstynentów Klubu „Wzajemność”, Fundacji Praesterno – Śląskiego Ośrodka Fundacji Praesterno w Bielsku-Białej oraz Śląskiej Fundacji Błękitny Krzyż w Bielsku-Białej o wytypowanie przedstawicieli do prac w Zespole Interdyscyplinarnym. Porozumienie o współpracy pomiędzy Wójtem Gminy Wilkowice, a Śląską Fundacją Błękitny Krzyż zawarto 1 lipca 2024 roku. Przedstawiciel Śląskiej Fundacji Błękitny Krzyż został powołany do prac w Zespole Interdyscyplinarnym Zarządzeniem Nr 132/2024 Wójta Gminy Wilkowice z dnia 17 lipca 2024 roku.

Skutkiem niepowołania do Zespołu Interdyscyplinarnego przedstawiciela organizacji pozarządowej, była, do 16 lipca 2024 roku, niezgodność jego składu z zapisem art. 9a ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

B2. Organizacja Zespołu Interdyscyplinarnego.

Obsługę organizacyjno-techniczną i finansową Zespołu Interdyscyplinarnego zapewniał Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilkowicach, zgodnie z zapisem art. 9a ust. 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W Regulaminie Organizacyjnym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilkowicach, przyjętym Zarządzeniem Nr 10/2024 Dyrektora z dnia 1 sierpnia 2024 roku, w Rozdziale IV *Zadania i kompetencje poszczególnych działów*, w § 14 ust. 1 pkt 38 wskazano, że do zadań działu pomocy społecznej Ośrodka w Wilkowicach należy prowadzenie dokumentacji Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych. Ponadto, jak wynikało z wyjaśnień w przedmiotowym zakresie, złożonych przez Panią Gabrielę Hamerlak-Ciurla – Przewodniczącego Zespołu, powyższy zapis odnosił się do zadań działu pomocy społecznej, który zajmował się obsługą organizacyjno-techniczną Zespołu, a ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilkowicach prowadził obsługę finansową Zespołu Interdyscyplinarnego.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego dopełnili obowiązku, o którym mowa w art. 9c ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, poprzez złożenie oświadczeń o zachowaniu poufności informacji i danych, które uzyskali przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz, że znane są im przepisy o odpowiedzialności karnej za udostępnienie danych osobowych lub umożliwienie do nich dostępu osobom nieuprawnionym.

Pierwsze posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego, zwołane przez Wójta Gminy Wilkowice, odbyło się 3 października 2023 roku. Na posiedzeniu obecnych było 13 na 15 członków Zespołu. Przebieg posiedzenia udokumentowano protokołem wraz z listą obecności. Na posiedzeniu Zespół podjął następujące Uchwały:

- Nr I/2023, w sprawie przyjęcia Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Wilkowice, określającego szczegółowe warunki funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Wilkowice oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych,
- Nr II/2023, w sprawie wyboru Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Wilkowice, którym została Pani Gabriela Hamerlak-Ciurla – przedstawiciel Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilkowicach,
- Nr III/2023, w sprawie wyboru Zastępcy Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Wilkowice, którym została Pani Ewa Czupryna – przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wilkowicach,
- Nr IV/2023, w sprawie upoważnienia przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Wilkowice oraz zastępcy przewodniczącego do samodzielnego powoływania członków grup diagnostyczno-pomocowych oraz rozszerzania składu grup diagnostyczno-pomocowych.

Wszystkie Uchwały weszły w życie z dniem podjęcia.

Stwierdzono, że w treści Regulaminu określającego szczegółowe warunki funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Wilkowice oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych, w § 5 ust. 11-17 oraz w § 7 ust. 1 znajdowały się zapisy odnoszące się do funkcjonowania grup diagnostyczno-pomocowych.

Zgodnie z art. 9a ust. 6b ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, regulamin zespołu interdyscyplinarnego może określać jedynie szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych. Wskazane w przyjętym Regulaminie zasady funkcjonowania grup diagnostyczno-pomocowych nie mieszczą się w tym katalogu, tak więc nie ma podstaw prawnych do ich umieszczenia w Regulaminie.

Jako **przyczynę** uwzględnienia w Regulaminie Zespołu Interdyscyplinarnego funkcjonowania grup diagnostyczno-pomocowych Pani Gabriela Hamerlak-Ciurla – Przewodniczący Zespołu, wskazała na kierowanie się pierwszymi interpretacjami i komentarzami dotyczącym tworzenia zespołów interdyscyplinarnych.

Skutkiem powyższej nieprawidłowości było zamieszczenie w Regulaminie Zespołu Interdyscyplinarnego kwestii wykraczających poza delegację ustawową, zawartą w art. 9a ust. 6b ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Jednocześnie stwierdzono, że w § 2 ust. 10 Regulaminu Zespołu znalazł się zapis, że członkami Zespołu są przedstawiciele podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, co było niezgodne ze stanem faktycznym, gdyż w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Wilkowice wchodził również przedstawiciel innych podmiotów, tj. przedstawiciel Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej oraz przedstawiciel Prokuratury (art. 9a ust. 4 oraz ust. 5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej). Dodatkowo, nieuwzględnienie w przywołanym powyżej § 2 ust. 10 Regulaminu Zespołu przedstawicieli wszystkich podmiotów

wchodzących w jego skład, było niespójne z zapisem § 2 ust. 7 pkt 1 Regulaminu, w którym wskazano, że Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego może zostać odwołany na podstawie uzasadnionego pisemnego wniosku któregośkolwiek z członków Zespołu. Zawężenie w § 2 ust. 10 Regulaminu Zespołu, przedstawicieli instytucji wskazanych jako członków Zespołu, w kontekście zapisów § 2 ust. 7 pkt 1 Regulaminu, powodowało, że nie każdy członek Zespołu mógł wystąpić z wnioskiem o odwołanie Przewodniczącego Zespołu. Jako **przyczynę** opisanej powyżej nieprawidłowości Pani Gabriela Hamerlak-Ciurla – Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego wskazała niedopatrzenie.

Skutkiem wskazanej powyżej nieprawidłowości były zapisy w Regulaminie Zespołu skutkujące brakiem możliwości wystąpienia przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego, niewskazanych § 2 ust. 10 Regulaminu, o odwołanie Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zgodnie z przedłożonym przez Panią Gabrielę Hamerlak-Ciurla – Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego *Wykazem terminów posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Wilkowice w okresie od 1 stycznia 2024 roku do 24 lutego 2025 roku*, odbyło się osiem posiedzeń Zespołu z zachowaniem terminu wskazanego w art. 9a ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, które odbyły się w okresie objętym kontrolą, zostały udokumentowane protokołami wraz z listami obecności.

B3. Działalność prowadzona przez Zespół Interdyscyplinarny.

Zespół Interdyscyplinarny realizował zadania wskazane w art. 9b ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w zakresie tworzenia warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowania i koordynowania działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5 ustawy, tj.:

- diagnozowano problem przemocy domowej na poziomie lokalnym,
- inicjowano działania profilaktyczne, edukacyjne i informacyjne mające na celu przeciwdziałanie przemocy domowej,
- inicjowano działania w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
- opracowano projekt gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
- rozpowszechniano informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- powoływano grupy diagnostyczno-pomocowe oraz na bieżąco monitorowano realizowane przez nie zadania,
- monitorowano procedury „Niebieskie Karty”,
- przekazywano informacje, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentację, o której mowa w art. 9c ust. 5a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Stwierdzono, że Zespół Interdyscyplinarny w okresie objętym kontrolą nie skierował, na podstawie art. 9b ust. 2 pkt 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, żadnej osoby do programu korekcyjno-edukacyjnego lub programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową. W związku z powyższym nie realizował pozostałych zadań wobec osób

kierowanych do tego typu programów, wskazanych w art. 9b ust. 2 pkt 10 oraz ust. 11 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Zgodnie z informacją przedstawioną przez Panią Gabrielę Hamerlak-Ciurla – Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego w Wykazie dotyczącym realizacji przez Zespół Interdyscyplinarny zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w okresie od 1 stycznia 2024 roku do 24 lutego 2025 roku, grupy diagnostyczno-pomocowe nie wystosowały do Zespołu Interdyscyplinarnego żadnego wniosku o skierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Dodatkowo Pani Gabriela Hamerlak-Ciurla – Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego podała, że do Zespołu, w okresie objętym kontrolą, wpłynęły 23 formularze „Niebieska Karta-A” wszczynające procedurę. W sumie, w badanym okresie, prowadzono procedury w 34 rodzinach, w których było 25 sprawców przemocy domowej.

Ponadto, Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego podał, że w 9 rodzinach, w których prowadzone były działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”, wobec 4 rodzin zakończono je na podstawie art. 9h ust. 1 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, tj. w wyniku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań, natomiast w 5 rodzinach osoby stosujące przemoc zamieszkiwały w innej gminie.

Jak wynikało z przedstawionych wyjaśnień, pozostałych osób stosujących przemoc nie skierowano do programów korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych z następujących powodów:

- 1 osoba zmarła w trakcie realizacji procedury,
- 10 osób było czynnie pijących alkohol lub uzależnionych i nie kwalifikowało się do udziału w programach,
- 1 osoba była uzależniona od innych środków odurzających,
- 1 osoba przebywała w areszcie,
- 3 osoby wraz z rodzinami lub oddzielnie wyprowadziły się z terenu gminy Wilkowice (w tym jedna przebywała poza granicami kraju),
- 1 osoba była dotknięta długotrwałą chorobą psychiczną i pozostawała w trakcie terapii.

Dodatkowo, w przypadku 3 osób w rodzinach, w których procedura „Niebieskie Karty” była nowa, sytuacja domowa była dopiero rozpoznawana.

Ponadto, jak wynikało z wyjaśnień Przewodniczącego Zespołu, spośród osób stosujących przemoc domową 5 z nich zostało pokierowanych przez grupy diagnostyczno-pomocowe do korzystania z alternatywnych form pomocy jako bardziej adekwatnych w ocenie grup do ich sytuacji.

Zespół Interdyscyplinarny był realizatorem działań ujętych w przyjętym Uchwałą Nr VII/34/2024 Rady Gminy Wilkowice z dnia 28 sierpnia 2024 roku, *Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Wilkowice na lata 2024-2028*. Szczegółowe informacje w przedmiotowym zakresie zawarte zostały w zestawieniach przedłożonych przez Panią Gabrielę Hamerlak-Ciurla – Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zgodnie z § 5 ust. 1 *Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Wilkowice, określającego szczegółowe warunki funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz tryb i sposób*

powoływania grup diagnostyczno-pomocowych, w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacji zadań, o których mowa w art. 9b ust. 8 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w Gminie Wilkowice powoływano grupy diagnostyczno-pomocowe. Zgodnie z ust. 2 § 5 powołanego powyżej Regulaminu, grupy diagnostyczno-pomocowe powoływał Zespół niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej. Jednocześnie zgodnie z § 5 ust. 3 Regulaminu, Zespół mógł, w drodze uchwały, upoważnić przewodniczącego oraz jego zastępcę do powoływania grup w jego imieniu.

Stwierdzono, że grupy diagnostyczno-pomocowe powoływane były przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego lub jego Zastępcę do każdego przypadku wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”. Akty powołania grup były dokumentowane. Członków grup diagnostyczno-pomocowych wskazywano imiennie, z podaniem podmiotu który reprezentowali.

Zgodnie z wyjaśnieniami Gabrieli Hamerlak-Ciurla – Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, formularze „Niebieska Karta-A” wpływały do Przewodniczącego, a następnie były przekazywane koordynatorowi grup diagnostyczno-pomocowych, który był jednocześnie jego Zastępcą. Koordynator rejestrował formularz w „Dzienniku Zespołu Interdyscyplinarnego”. Po powołaniu przez Przewodniczącego grupy diagnostyczno-pomocowej, koordynator przekazywał ustnie informację o wpływie formularza „Niebieska Karta-A” pracownikowi socjalnemu oraz telefonicznie dzielnicowemu właściwego rejonu, a także osobom zastępującym, wchodzącym w skład grupy i przekazywał dokument do zapoznania się z nim. Stwierdzono, że czynności przekazywania przez koordynatora członkom grup diagnostyczno-pomocowych informacji o wpływie formularza „Niebieska Karta-A” nie były dokumentowane.

Zgodnie z § 14 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, wszystkie działania realizowane w ramach procedury winny być dokumentowane w formie pisemnej.

Jako **przyczynę** braku dokumentowania czynności dotyczącej przekazania grupie diagnostyczno-pomocowej formularza „Niebieska Karta-A”, Pani Gabriela Hamerlak-Ciurla – Przewodniczący Zespołu wskazała, że przy funkcjonującej strukturze oraz obiegu informacji pomiędzy Zespołem Interdyscyplinarnym a grupami diagnostyczno-pomocowymi specjalne dokumentowanie faktu przekazania formularza „Niebieska Karta-A” wydawało się bezzasadne.

Skutkiem było niewypełnienie dyspozycji § 14 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, w zakresie dokumentowania czynności przekazywania grupom diagnostyczno-pomocowym informacji o wpływach formularzy „Niebieska Karta-A”.

Zgodnie z informacjami przedstawionymi przez Panią Gabrielę Hamerlak-Ciurla – Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, w okresie objętym kontrolą Zespół utworzył 1 grupę diagnostyczno-pomocową w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszeniem podejrzenia stosowania przemocy domowej w rodzinie zamieszkującej na terenie gminy Wilkowice. Stwierdzono, że w przedmiotowej sprawie Zespół Interdyscyplinarny powołał grupę z zachowaniem

Ciurla

terminu wskazanego w art. 9a ust. 10a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, tj. niezwłocznie, po upływie 1 dnia od otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej.

Stwierdzono dwa przypadki procedur (wymienionych na *Liście wylosowanych do kontroli procedur „Niebieskie Karty”*: wszczętych przed 1 stycznia 2024 roku pod pozycją 1 oraz wszczętych w okresie od 1 stycznia 2024 roku do 24 lutego 2025 roku pod pozycją 2), w których dokonano powiadomienia niewłaściwej komórki organizacyjnej Policji o posiadaniu broni przez osobę, wobec której istniało podejrzenie, że stosuje przemoc domową, w sytuacji gdy procedura była wszczęta przez podmiot inny niż Policja. Powiadomienia skierowane zostały do Komendy Miejskiej Policji w Bielsku-Białej, podczas gdy, zgodnie z zapisem art. 9f ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, powiadomiona winna być komórka organizacyjna Komendy Wojewódzkiej Policji, właściwa w sprawach wydawania pozwoleń na broń. Dodatkowo stwierdzono, że pisma wystosowane do Komendy Miejskiej Policji w Bielsku-Białej, Pani Gabriela Hamerla-Ciurla podpisała jako Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilkowicach, podczas gdy winna podpisać je jako Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

Pani Gabriela Hamerlak-Ciurla – Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w złożonych wyjaśnieniach podała, że **przyczyną** powiadomienia Komendy Miejskiej Policji w Bielsku-Białej była pomyłka.

Skutkiem było przekazanie przez Panią Gabrielę Hamerlak-Ciurla – Przewodniczącą Zespołu informacji, o których mowa w art. 9f ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do niewłaściwej komórki organizacyjnej Policji.

Stwierdzono, że w sytuacjach tego wymagających Zespół Interdyscyplinarny poszerzał skład grup diagnostyczno-pomocowych na wniosek ich członków na podstawie art. 9a ust. 12b i 12c ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Wniosek o rozszerzenie składu grupy diagnostyczno-pomocowej o przedstawiciela danego podmiotu wskazywany był w *Protokole z posiedzenia grupy diagnostyczno-pomocowej*, podpisanym przez członków grupy. W protokole wskazywano dane podmiotu, z którego miała zostać powołana do grupy dana osoba. Jednocześnie występowano do osoby kierującej instytucją/podmiotem o wyznaczenie przedstawiciela do prac w grupie diagnostyczno-pomocowej, a następnie uzyskiwano pisemną informację zwrotną ze wskazaniem osoby wyznaczonej do pracy w grupie. Sporządzany był również *Wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej o poszerzenie składu*, a Przewodniczący Zespołu lub jego Zastępca, działając z upoważnienia Zespołu Interdyscyplinarnego, rozszerzali skład grupy o daną osobę.

Stwierdzono, że członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego realizowali obowiązki dotyczące uczestnictwa w posiedzeniach Zespołu, o których mowa w art. 9a ust. 7d do 7f ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Zgodnie z art. 9a ust. 7b ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, na 7 dni przed wyznaczonym posiedzeniem wszyscy członkowie Zespołu byli informowani w formie pisemnej o wyznaczonej dacie i godzinie spotkania, a przekazanie informacji dokumentowano. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, którzy mieli być nieobecni na jego posiedzeniach, informowali Przewodniczącą Zespołu, zgodnie z art. 9a ust. 7e ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, o przyczynach nieobecności.

Stwierdzono, że jeden z członków Zespołu Interdyscyplinarnego (wskazany w zestawieniu *Skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Wilkowice w okresie od 1 stycznia 2024 roku do 24 lutego 2025 roku* pod pozycją 15), w okresie objętym kontrolą był nieobecny na trzech posiedzeniach Zespołu (tj. 22 stycznia, 18 marca oraz 29 października 2024 roku), nie przedkładając Przewodniczącemu Zespołu informacji o przyczynach nieobecności. Jednocześnie ustalono, że zgodnie z zapisem art. 9a ust. 7b ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, informacje o terminie posiedzenia Zespołu były mu przekazywane za pośrednictwem elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej oraz za pomocą poczty elektronicznej.

Ustalono, że Przewodniczący Zespołu, pomimo trzykrotnej nieobecności członka Zespołu na posiedzeniu, nie poinformował podmiotu, który osoba ta reprezentowała o jego absencji, zgodnie z art. 9a ust. 7g ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Jak wynikało z wyjaśnień Pani Gabrieli Hamerlak-Ciurla – Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, z osobą tą przeprowadzono rozmowę, informując ją o konieczności usprawiedliwiania nieobecności na posiedzeniach Zespołu. Jednocześnie Przewodniczący Zespołu jako **przyczynę** niepowiadomienia podmiotu, który reprezentował członek Zespołu Interdyscyplinarnego podał, że wynikało to z przyjętej interpretacji zapisu art. 9a ust. 7g ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, zgodnie z którą tylko przypadająca kolejno trzykrotna nieobecność na spotkaniach Zespołu skutkować miała powiadomieniem przełożonego danej osoby o nieusprawiedliwionych nieobecnościach na posiedzeniach.

Z punktu widzenia roli, jaką odgrywa zespół interdyscyplinarny, istotne jest, aby wszyscy jego członkowie wykazywali się odpowiednim zaangażowaniem w jego prace oraz brali odpowiedzialność za powierzone zadania. Zgodnie z art. 9a ust. 13 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, członkowie zespołu interdyscyplinarnego wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych, a zatem nie są to zadania dobrowolne, a obowiązkowe. W art. 9a ust. 7g powołanej powyżej ustawy, ustawodawca wprowadził swego rodzaju sankcję za co najmniej trzykrotną nieusprawiedliwioną nieobecność członka zespołu interdyscyplinarnego na posiedzeniu zespołu. Przewodniczący zespołu w takiej sytuacji jest zobowiązany poinformować o tym fakcie podmiot, który dany członek reprezentuje w zespole. Pomimo wprowadzenia zasady, że członek zespołu interdyscyplinarnego musi usprawiedliwiać swoją nieobecność u przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, należy podkreślić, że przewodniczący zespołu nie jest przełożonym jego członków. Jeżeli więc trzykrotna nieobecność członka zespołu interdyscyplinarnego będzie uznana przez przewodniczącego zespołu za nieusprawiedliwioną, to poinformowanie o tym podmiotu, który reprezentuje ta osoba w zespole jest istotne w kontekście realizacji jej obowiązków służbowych oraz ewentualnego pociągnięcia jej do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Skutkiem niepoinformowania przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego o trzykrotnej nieobecności członka Zespołu, podmiotu, który reprezentował, był brak możliwości stwierdzenia przez jego pracodawcę, czy nieobecność na posiedzeniach Zespołu była usprawiedliwiona, czy też nie oraz brak możliwości ewentualnego podjęcia dalszych kroków mających na celu wyegzekwowanie realizacji przez niego obowiązków wynikających z art. 9a ust. 7e ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Ustalono, że Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Wilkowice realizował obowiązki wynikające z art. 9e ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, tj. w przypadku zmiany miejsca

zamieszkania osoby, wobec której realizowano działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”, Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego informował o prowadzeniu procedury przewodniczącego zespołu w gminie, do której osoba ta przeprowadziła się. Następnie na wniosek przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego aktualnego miejsca pobytu tej osoby, Przewodniczący Zespołu w Wilkowicach przekazywał dokumentację procedury „Niebieskie Karty”.

Zgodnie z przedłożonym przez Panią Gabrielę Hamerlak-Ciurla – Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego *Wykazem dotyczącym realizacji przez Zespół Interdyscyplinarny zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w okresie od 1 stycznia 2024 roku do 24 lutego 2025 roku*, do Zespołu Interdyscyplinarnego nie wpłynęły skargi na członków grup diagnostyczno-pomocowych lub ich działalność. Wobec powyższego, Zespół nie realizował zadania wymienionego w art. 9b ust. 16 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w postaci rozpatrywania skarg na członków grup diagnostyczno-pomocowych lub ich działanie.

Stwierdzono, że członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, w terminie 12 miesięcy od powołania w skład Zespołu, odbyli szkolenia, o których mowa w art. 9a ust. 5a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Jednocześnie ustalono, że 3 członków Zespołu Interdyscyplinarnego nie uczestniczyło w obowiązkowych szkoleniach, gdyż zostali odwołani z jego składu przed upływem 12 miesięcy od daty ich powołania.

Obszar C:

Działalność grup diagnostyczno-pomocowych, w tym ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

Ocena częściowa danego obszaru:

Działania podejmowane przez Gminę Wilkowice w powyższym zakresie oceniam pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Ustalenia, stanowiące podstawę do oceny:

C1. Działania prowadzone przez grupy diagnostyczno-pomocowe w toku realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

Zgodnie z przedstawioną przez Panią Gabrielę Hamerlak-Ciurla – Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego, informacją dotyczącą prowadzonych w okresie od 1 stycznia 2024 roku do 24 lutego 2025 roku (tj. do pierwszego dnia kontroli), procedur „Niebieskie Karty, w okresie tym realizowano łącznie 35 procedur. Procedur wszczętych przed 1 stycznia 2024 roku i kontynuowanych po tej dacie było 12, a w okresie od 1 stycznia 2024 roku do 24 lutego 2025 roku (tj. do pierwszego dnia kontroli), wszczęto 23 procedury. Kontroli poddano 2 procedury „Niebieskie Karty” wszczęte przed 1 stycznia 2024 roku oraz 5 procedur wszczętych po tej dacie. Ponadto kontroli poddana została dokumentacja sprawy, w której w okresie objętym kontrolą nastąpiło zgłoszenie o podejrzeniu stosowania przemocy, w stosunku do której grupa diagnostyczno-pomocowa zdecydowała o niewszczygnięciu procedury „Niebieskie Karty” i, z powodu niepotwierdzenia się informacji o stosowaniu przemocy domowej, o odstąpieniu od dalszych działań na podstawie art. 9b ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Cyber ci

Stwierdzono, że w odniesieniu do skontrolowanej dokumentacji procedur „Niebieskie Karty”, grupy diagnostyczno-pomocowe realizowały adekwatnie do stwierdzonych potrzeb zadania wskazane w art. 9b ust. 8 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Składy grup diagnostyczno-pomocowych były zgodne z zapisem art. 9a ust. 11 do 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Ustalono, że w skład wszystkich skontrolowanych grup diagnostyczno-pomocowych wchodzi ich obligatoryjni członkowie, tj. pracownicy socjalni i funkcjonariusze Policji oraz kuratorzy, jeśli byli dla rodzin ustanowieni. Ponadto, do grup diagnostyczno-pomocowych powoływano przedstawicieli oświaty w sytuacji, gdy w rodzinach były dzieci.

W odniesieniu do dokumentacji indywidualnych poddanych kontroli, stwierdzono, że wszyscy członkowie grup diagnostyczno-pomocowych dopełnili obowiązku złożenia oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych, o którym mowa w art. 9c ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Podpisanie oświadczeń dokumentowano w *Rejestrze oświadczeń członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych*.

Ustalono, że w procedurach „Niebieskie Karty” poddanych kontroli, pierwsze posiedzenia grup diagnostyczno-pomocowych odbywały się zgodnie z zapisami § 8 ust. 2 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, tj. niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia otrzymania formularza „Niebieska Karta-A”.

Stwierdzono, że w sytuacji, gdy wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” nastąpiło pod nieobecność osoby stosującej przemoc domową, grupy diagnostyczno-pomocowe zawiadamiały te osoby o wszczęciu procedury, zgodnie z § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

W celu dokonania analizy sytuacji osób doznających przemocy domowej i opracowania indywidualnych planów pomocy oraz sporządzenia formularzy „Niebieska Karta-C”, osoby te były zapraszane w formie pisemnej bądź ustnie, podczas rozmów telefonicznych, na spotkania grup diagnostyczno-pomocowych. Kopie pism zamieszczano w dokumentacjach prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”.

Spotkania z osobami doznającymi przemocy domowej organizowane były z zachowaniem zapisów § 18 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, tj. w sposób nieniosący za sobą możliwości kontaktu z osobami stosującymi przemoc w miejscu spotkań.

Ustalono, że w badanej próbie, ze wszystkimi osobami wskazanymi w procedurach jako osoby doznające przemocy domowej, sporządzono formularz „Niebieska Karta-C” oraz opracowano dla nich indywidualne plany pomocy. Grupy diagnostyczno-pomocowe w trakcie realizacji procedury „Niebieskie Karty” dokonywały oceny sytuacji domowej oraz zasobów osób doznających przemocy domowej. Informacje były dokumentowane w *Protokołach posiedzeń grupy diagnostyczno-pomocowej*, formularzach „Niebieska Karta-C”, w drukach *Plan pracy z rodziną* oraz notatkach służbowych sporządzanych przez pracowników socjalnych, a także na drukach *Karta pracy socjalnej*. Dokumentacja procedur „Niebieskie Karty” zawierała także korespondencję prowadzoną z osobami objętymi procedurą oraz innymi instytucjami, w tym Prokuraturą Rejonową w Bielsku-Białej oraz Sądem Rejonowym

w Bielsku-Białej, a także zespołami interdyscyplinarnymi z innych gmin, w sytuacji zamieszkiwania części osób objętych procedurą na ich terenie. Ponadto w dokumentacji znajdowały się np. dołączane przez strony wyroki i postanowienia sądowe oraz zaświadczenia z Punktu Konsultacyjnego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wilkowicach. W przypadku rodzin z dziećmi, w toku realizacji procedur stosowano praktykę występowania do sądu o wgląd w sytuację rodziny. Zgodnie z informacją przedłożoną przez Panią Gabrielę Hamerlak-Ciurla – Przewodniczącą Zespołu, w okresie objętym kontrolą wystosowano 10 wniosków do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny, bądź wydanie zarządzeń opiekuńczych wobec dzieci.

W dokumentacjach procedur, gdy do składu grup diagnostyczno-pomocowych powoływano przedstawicieli innych służb niż wskazane w art. 9a ust. 11 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym przedstawicieli oświaty, bądź kuratora, znajdowały się dokumenty potwierdzające realizowane przez nich działania, np. kopie pism szkoły z wnioskiem o wgląd w sytuację rodziny oraz kopie zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa skierowanych przez placówki oświatowe do prokuratury, a także notatki służbowe z rozmów z psychologiem i pedagogiem szkolnym oraz kuratorem odnośnie sytuacji rodziny, w tym dzieci.

Stwierdzono, że skontrolowanych procedurach „Niebieskie Karty” nie udokumentowano informacji potwierdzających wykonane przez funkcjonariuszy Policji wchodzących w skład grup diagnostyczno-pomocowych czynności w ramach procedury „Niebieskie Karty”, obejmujące wizyty w miejscu zamieszkania rodzin dokonywane w ramach indywidualnych planów pomocy, a także w ramach monitoringu prowadzonego po zakończeniu procedur.

Zgodnie z zapisem § 17 pkt 8 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, funkcjonariusz Policji winien informować zespół interdyscyplinarny w formie notatki urzędowej o działaniach podejmowanych wobec osoby doznającej przemocy domowej oraz osoby stosującej przemoc domową, w tym w szczególności o udziale w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową. Dodatkowo zaznaczyć należy, że zgodnie z § 5 ust. 5 Wytocznych Nr 3 Komendanta Głównego Policji z dnia 5 lipca 2024 roku *w sprawie wykonywania przez policjantów niektórych czynności w ramach procedury „Niebieskie Karty” oraz w związku z wydawaniem nakazu i zakazu, zakazu zbliżania, zakazu kontaktowania lub zakazu wstępu*¹¹, dzielnicowy winien dokumentować wszystkie czynności podejmowane w ramach procedury „Niebieskie Karty”, a dokumenty potwierdzające wykonane czynności przekazywać grupie diagnostyczno-pomocowej. Podobnie w przypadku działań monitorujących prowadzonych przez 9 miesięcy po zakończeniu procedury, zgodnie z § 7 ust. 1, 5 oraz 6 powołanych powyżej Wytocznych, funkcjonariusz Policji działania te winien dokumentować notatkami urzędowymi, które następnie powinien przekazywać grupie diagnostyczno-pomocowej nie później niż w terminie 3 dni roboczych o dnia złożenia wizyty monitorującej.

Pani Gabriela Hamerlak-Ciurla – Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w wyjaśnieniach dotyczących **przyczyn** nieudokumentowania wykonanych przez funkcjonariuszy Policji czynności w ramach procedury „Niebieskie Karty” wskazała, że dzielnicowi podawali

¹¹ Dz.Urz.KGP.2024.39.

do protokołów z posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych informacje dotyczące np. toczących się postępowań wyjaśniających, sposobów ich zakończenia, informacje o zatrzymaniu osób stosujących przemoc, wydanych wobec nich zakazach, nakazach. Dzielnicy będący członkami grup diagnostyczno-pomocowych nie udostępniali natomiast grupom notatek urzędowych dotyczących monitoringów w środowiskach objętych procedurą „Niebieskie Karty” oraz monitoringów prowadzonych po jej zakończeniu.

Skutkiem było nieudokumentowanie informacji potwierdzających wykonanie przez funkcjonariuszy Policji wchodzących w skład grup diagnostyczno-pomocowych czynności w ramach procedury „Niebieskie Karty”, dotyczących wizyt w miejscu zamieszkania rodzin dokonywanych w ramach indywidualnych planów pomocy, a także w ramach monitoringu prowadzonego po zakończeniu procedur.

Stwierdzono jednostkowy przypadek odebrania od osoby doznającej przemocy domowej oświadczenia złożonego pod odpowiedzialnością karną, określoną w art. 233 ustawy z 6 czerwca 1997 roku Kodeks karny¹². Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz rozporządzenie w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, nie przewidują składania oświadczeń w tym trybie, tak więc ich stosowanie w przedmiotowej procedurze było bezpodstawne. Pani Gabriela Hamerlak-Ciurla – Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w złożonych wyjaśnieniach wskazała, że **przyczyną** zastosowania wskazanego powyżej druku było odebranie przez pracownika oświadczenia od osoby objętej procedurą „Niebieskie Karty” na standardowym druku używanym w ośrodku pomocy społecznej.

Skutkiem było użycie druku niemającego zastosowania w procedurze „Niebieskie Karty”.

Ustalono, że w badanej próbie, osoby stosujące przemoc domową, były wzywane na spotkania grup diagnostyczno-pomocowych pisemnie, a w jednym przypadku telefonicznie. Kopie pism oraz notatkę służbową z przeprowadzonej rozmowy telefonicznej zamieszczono w dokumentacjach prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”. Stwierdzono dwa przypadki (w rodzinach wskazanych pod poz. nr 1 oraz nr 3 Wykazu działań przeprowadzanych przez Zespół Interdyscyplinarny lub grupy diagnostyczno-pomocowe, w ramach procedury „Niebieskie Karty”), wezwania przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego na spotkanie grupy diagnostyczno-pomocowej osób stosujących przemoc domową, co było niezgodne z zapisami § 12 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, zgodnie z którym to grupa diagnostyczno-pomocowa wzywa osobę stosującą przemoc domową.

Pani Gabriela Hamerlak-Ciurla – Przewodniczący Zespołu jako **przyczynę** wskazała, że przygotowane przez koordynatora grupy diagnostyczno-pomocowej oraz pracownika socjalnego wezwania zostały przekazane Przewodniczącemu, który je odruchowo podpisał, tak jak to odbywało się do czasu nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Były to działania incydentalne, związane z presją czasu i nowością w procedurze. Rutynowo wezwania i zaproszenia dla uczestników procedury „Niebieskie Karty” podpisuje koordynator grup diagnostyczno-pomocowych lub pracownik socjalny prowadzący sprawę – członkowie grupy diagnostyczno-pomocowej.

¹² T.j. Dz. U. z 2025 roku, poz. 383.

Skutkiem było podpisanie wezwań przez Przewodniczącego Zespołu, co nie znajdowało umocowania w obowiązujących przepisach.

W trakcie spotkań z osobą stosującą przemoc domową dokonywano analizy jej sytuacji i na podstawie informacji zawartych w formularzu „*Niebieska Karta-D*” dokonywano ustaleń dotyczących prowadzenia dalszych działań. Ustalono, że w badanej próbie, 5 osób wskazanych w procedurach „*Niebieska Karta-A*” jako osoby stosujące przemoc domową zostało wezwanych na posiedzenie i ze wszystkimi sporządzono formularze „*Niebieska Karta-D*”. W dwóch przypadkach osoby wskazane w procedurach jako stosujące przemoc domową nie zamieszkiwały na terenie Gminy Wilkowice, w związku z powyższym o wszczęciu procedury powiadomiono zespoły interdyscyplinarne ich miejsca zamieszkania.

Ustalono, że spotkania z osobami stosującymi przemoc domową organizowane były z zachowaniem zapisów § 18 rozporządzenia w sprawie procedury „*Niebieskie Karty*” oraz wzorów formularzy „*Niebieska Karta*”, tj. w sposób nieniosący za sobą możliwości kontaktu z osobami doznającymi przemocy w miejscu spotkań.

Stwierdzono, że zaplanowane do realizacji działania wobec osób wskazanych w procedurach jako stosujące przemoc domową zawierano w formularzach „*Niebieska Karta-D*” oraz *Protokołach posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych*.

Zgodnie z informacjami przedłożonymi przez Panią Gabrielę Hamerlak-Ciurla – Przewodniczącego Zespołu, w okresie objętym kontrolą do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wilkowicach skierowano 10 osób nadużywających alkoholu.

Jednocześnie ustalono, że w przypadku 7 procedur poddanych kontroli, 3 osoby stosujące przemoc domową nadużywały alkoholu i grupy diagnostyczno-pomocowe podjęły wobec nich działania zmierzające do zdiagnozowania uzależnienia, w tym poprzez zobowiązanie ich do zgłoszenia się do Punktu Konsultacyjnego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wilkowicach.

Ponadto Zespół Interdyscyplinarny wystosował 6 zawiadomień o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy domowej do Policji oraz prokuratury.

Stwierdzono jednostkowy przypadek procedury (wskazanej pod pozycją 4 w *Wykazie działań przeprowadzanych przez Zespół Interdyscyplinarny lub grupy diagnostyczno-pomocowe, w ramach procedury „Niebieskie Karty”*), w którym grupa diagnostyczno-pomocowa, po uzyskaniu informacji o przeprowadzeniu się do Gminy Wilkowice osoby stosującej przemoc domową, która uprzednio zamieszkiwała w innej gminie, nie podjęła w stosunku do tej osoby żadnych działań mających na celu zaprzestanie stosowania przez nią przemocy, o których mowa w § 12 ust. 1 oraz § 15 ust. 1 pkt od 4 do 9 rozporządzenia w sprawie procedury „*Niebieskie Karty*” oraz wzorów formularzy „*Niebieska Karta*”. Zgodnie z wyjaśnieniami Pani Gabrieli Hamerlak-Ciurla – Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, **przyczyną** niepodjęcia działań wobec osoby stosującej przemoc było posiadanie przez grupę diagnostyczno-pomocową informacji pozyskanych od osoby doznającej przemocy domowej, a także psychologa oraz pedagoga szkolnego, na temat jej funkcjonowania, polegającego na zastraszaniu, wymuszaniu i manipulacji. Przewodniczący Zespołu wskazał, że w związku z tym, żeby nie narażać działań grupy oraz osoby doznającej przemocy na dodatkowe

komplikacje, grupa nie wzywała osoby stosującej przemoc na posiedzenia, ani też nie wnioskowała o skierowanie jej do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową. Ponadto grupa diagnostyczno-pomocowa oczekiwała na wynik sprawy w sądzie karnym, w związku z wniesieniem przez osobę doznającą przemocy zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa uporczywego nękania. Przewodniczący Zespołu wskazał, że jeżeli sprawa zakończy się prawomocnym wyrokiem skazującym, zostaną podjęte wobec osoby stosującej przemoc domową adekwatne czynności. Działania procedury skupione zostały na wspieraniu i monitorowaniu sytuacji osoby doznającej przemocy przez pracownika socjalnego, dzielnicowego oraz asystenta rodziny oraz wsparciu dziecka przez psychologa i pedagoga szkolnego.

Skutkiem opisanej powyżej sytuacji było nienawiązanie w toku realizacji procedury „Niebieskie Karty” kontaktu przez grupę diagnostyczno-pomocową z osobą stosującą przemoc domową i niezrealizowanie wobec niej żadnych działań przez okres ponad 5-ciu miesięcy od uzyskania 17 września 2024 roku informacji o jej zamieszkaniu na terenie Gminy Wilkowice.

Jak wskazano na stronach 11 i 12 protokołu kontroli, w części dotyczącej działalności prowadzonej przez Zespół Interdyscyplinarny, zgodnie z informacją przedstawioną przez Panią Gabrielę Hamerlak-Ciurla – Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego w *Wykazie dotyczącym realizacji przez Zespół Interdyscyplinarny zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w okresie od 1 stycznia 2024 roku do 24 lutego 2025 roku*, grupy diagnostyczno-pomocowe nie wystosowały do Zespołu Interdyscyplinarnego żadnego wniosku o skierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Pani Gabriela Hamerlak-Ciurla – Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego wskazując powody braku skierowań, wyjaśniła, że każda sytuacja osoby stosującej przemoc traktowana była indywidualnie. Przewodniczący Zespołu wskazał także, że w kwestiach związanych z kierowaniem do programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, grupy diagnostyczno-pomocowe opierały się na wskazówkach uzyskanych podczas obowiązkowego szkolenia dla członków zespołów interdyscyplinarnych, o którym mowa w 9a ust. 5a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Ze wskazówek tych wynikało, że sformalizowane kierowanie do programów powinno mieć miejsce w sytuacjach braku współpracy ze strony osób stosujących przemoc, jako forma mobilizacji do zmiany zachowań. Dlatego też, jeżeli osoba stosująca przemoc prezentowała postawę otwartości i chęci zmiany swoich zachowań oraz wyrażała gotowość do współpracy, przyjmowano alternatywne formy pracy z nią (szkoła dla rodziców, konsultacje z pedagogiem szkolnym). Przewodniczący Zespołu podał, że grupy diagnostyczno-pomocowe zdecydowały o pokierowaniu 5 osób do alternatywnych form pomocy, zamiast programów korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, gdyż jak wynikało z ich ustaleń, takie formy pomocy były bardziej adekwatną formą oddziaływania i korygowania ich zachowań. Po głębszej analizie sytuacji tych rodzin wyciągnięto wnioski, że występujące w nich problemy wynikały z braku umiejętności wychowawczych rodziców, bezradności i braku cierpliwości wobec zachowania dziecka. Jednocześnie osoby te prezentowały postawę współpracy, chęci zmiany, szukania rozwiązań adekwatnych do zaistniałej sytuacji, przy współpracy

z grupami diagnostyczno-pomocowymi oraz placówkami oświatowymi. Osoby te nie były kierowane za pośrednictwem Zespołu Interdyscyplinarnego i w zależności od tego, w jaki sposób przebiegał podział zadań w grupie diagnostyczno-pomocowej, były informowane przez pedagoga szkolnego podczas konsultacji w szkole lub pracownika socjalnego podczas posiedzenia grupy o instytucjach oferujących ww. formy pomocy (poradniach psychologiczno-pedagogicznych, organizacjach pozarządowych). Jedna z ww. osób ukończyła szkołę dla rodziców i przedłożyła zaświadczenie o jej ukończeniu, a pozostałe 4 osoby oczekują na rozpoczęcie zajęć.

C.2. Kończenie realizacji procedur „Niebieskie Karty”, bądź odstąpienie od prowadzenia dalszych działań, a także realizacja działań monitorujących po zakończeniu procedur przez grupy diagnostyczno-pomocowe.

Ustalono, że w Gminie Wilkowice decyzje o zakończeniu realizacji procedur „Niebieskie Karty” podejmowały grupy diagnostyczno-pomocowe, zgodnie z art. 9b ust. 8 pkt 8 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Zakończenie procedur dokumentowano w formie *Protokołów z zakończenia procedury „Niebieskie Karty”*, które zawierały wszystkie elementy wskazane w § 20 ust. 1 rozporządzenia sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. W okresie objętym kontrolą zakończono 20 procedur, w tym 16 w oparciu o przesłankę wskazaną w art. 9h ust. 1 pkt 1, tj. z uwagi na ustanie przemocy domowej i uzasadnione przypuszczenie, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy, natomiast 4 procedury na podstawie przesłanki wymienionej w ust. 1 pkt 2 powołanego powyżej artykułu, tj. z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

W odniesieniu do dokumentacji sprawy, w której nie prowadzono procedury „Niebieskie Karty”, a grupa diagnostyczno-pomocowa zdecydowała o odstąpieniu od dalszych działań na podstawie art. 9b ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, z powodu niepotwierdzenia się informacji o stosowaniu przemocy, ustalono że grupa swoją decyzję udokumentowała w formie *Protokołu z posiedzenia grupy diagnostyczno-pomocowej*, zgodnie z § 19 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Jednocześnie stwierdzono, że ww. protokół nie zawierał wszystkich elementów wymienionych w § 19 ust. 2 powołanego powyżej rozporządzenia, tj. pełnych danych dotyczących osób, wobec których realizowane były działania oraz daty rozpoczęcia działań.

Zgodnie z wyjaśnieniami udzielonymi przez Panią Gabrielę Hamerlak-Ciurla – Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego, **przyczyną** niezawarcia w powyższym protokole daty rozpoczęcia działań było zastosowanie innej interpretacji przepisów. W protokole nie wymieniono również wszystkich członków rodziny z imienia i nazwiska, ponieważ członkowie grupy diagnostyczno-pomocowej skupili się na całokształcie sytuacji rodziny, wobec której realizowano działania.

Skutkiem było sporządzenie przez grupę diagnostyczno-pomocową protokołu o odstąpieniu od dalszych działań niespełniającego wymogów § 19 ust. 2 rozporządzenia sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Stwierdzono, że zarówno protokół z zakończenia realizacji procedur „Niebieskie Karty”, jak również protokół odstąpienia od dalszych działań, w sytuacji braku wszczęcia procedury, były

przekazywane do Zespołu Interdyscyplinarnego, zgodnie z § 19 ust. 3 oraz § 20 ust. 2 rozporządzenia sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Zgodnie z wyjaśnieniami Pani Ewy Czupryny – Zastępcy Przewodniczącego Zespołu, we wzorach protokołów dotyczących zakończenia procedury „Niebieskie Karty” przez grupy diagnostyczno-pomocowe zamieszczona została rubryka przeznaczona na potwierdzenie przekazania protokołu do Zespołu Interdyscyplinarnego i Przewodniczący Zespołu każdorazowo potwierdzał w niej jego przekazanie.

Ustalono, że po zakończeniu procedur „Niebieskie Karty” stosowano, zgodnie z § 20 ust. 3 rozporządzenia sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, praktykę powiadamiania pisemnego osoby doznającej przemocy domowej oraz osoby stosującej przemoc o zakończeniu procedury. Kopie pism powiadamiających zamieszczano w dokumentacji procedur.

Stwierdzono jednostkowy przypadek (dotyczy rodziny wskazanej pod poz. nr 3 Wykazu działań przeprowadzanych przez grupy diagnostyczno-pomocowe, w ramach procedury „Niebieskie Karty”), zakończenia realizacji procedury „Niebieskie Karty” przez grupę diagnostyczno-pomocową w gminie Wilkowice, pracującą z osobą wskazaną jako stosująca przemoc domową, podczas gdy o zakończeniu procedury winna decydować, zgodnie z art. 9e ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, jedynie gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania osoby doznającej przemocy, która mieszkała w innej gminie. Pani Ewa Czupryna – Zastępca Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego jako **przyczynę** zaistniałej sytuacji podała, że przed podjęciem decyzji o zakończeniu procedury, grupa diagnostyczno-pomocowa nie kontaktowała się z grupą miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy, gdyż uznano, że nie było takiej potrzeby. Jednocześnie grupa zebrała informacje dotyczące sytuacji w rodzinie, stanowiące następnie podstawę podjętej decyzji o zakończeniu procedury. Ponadto, zgodnie z ww. wyjaśnieniami, zespół interdyscyplinarny miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy nie wystąpił do Zespołu Interdyscyplinarnego w Wilkowicach o podanie informacji o przebiegu współpracy z osobą wskazaną w procedurze, jako podejrzana o stosowanie przemocy domowej.

Skutkiem było podjęcie przez grupę diagnostyczno-pomocową w Wilkowicach decyzji o zakończeniu procedury „Niebieskie Karty” bez podstawy prawnej do dokonania tej czynności.

Dodatkowo Pani Ewa Czupryna – Zastępca Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wyjaśniła, że w sytuacjach, gdy osoba doznająca przemocy zamieszkiwała na terenie innej gminy, a na terenie Wilkowic mieszkała osoba stosująca przemoc, zakończenie działań z tą osobą odbywało się na posiedzeniu grupy diagnostyczno-pomocowej, podczas którego dokonywano ich podsumowania. Fakt zakończenia działań z osobą stosującą przemoc dokumentowany był poprzez wypełnienie protokołu z posiedzenia grupy i zawarcie w nim informacji o zakończeniu działań. Jeżeli zespół interdyscyplinarny miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy zwrócił się o informacje dotyczące działań podejmowanych wobec osoby stosującej przemoc, były one przekazywane. Podjęcie decyzji o zakończeniu działań z osobą stosującą przemoc ułatwiała informacja dotycząca zakończenia procedury w miejscu zamieszkania osoby doznającej przemocy, nie zawsze jednak taką informację Zespół Interdyscyplinarny w Wilkowicach otrzymywał. Jednocześnie Zespół pozostawiał inicjatywę

pozyskiwania informacji w sprawie toczącej się procedury po stronie zespołu właściwego miejscowo ze względu na miejsce zamieszkania osoby doznającej przemocy.

Zgodnie z art. 9e ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, właściwość miejscową do realizacji procedury „Niebieskie Karty” ustala się według miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej. Zgodnie z art. 9e ust. 2 ustawy, w przypadku, gdy miejsce zamieszkania osoby stosującej przemoc domową jest w innej gminie niż miejsce zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej, w gminie miejsca zamieszkania osoby stosującej przemoc może zostać powołana grupa diagnostyczno-pomocowa, lecz nie oznacza prowadzenia odrębnej procedury. Obowiązki związane z prowadzeniem procedury „Niebieskie Karty” oraz jej zakończeniem, a następnie działaniami monitorującymi ciąży na grupie diagnostyczno-pomocowej w gminie właściwej miejscowo ze względu na miejsce zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej. Podkreślić należy, że w sytuacji prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” w dwóch różnych gminach niezwykle istotna jest wzajemna współpraca i wymiana informacji, gdyż procedura stanowi jedną całość, a realizowane w jej ramach działania winny być spójne.

Ustalono, że w przypadku zakończonych procedur „Niebieskie Karty” realizowano obowiązek wskazany w art. 9h ust. 2 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, polegający na prowadzeniu działań monitorujących wobec osób doznających przemocy domowej i ją stosujących. Działania monitorujące dokumentowane były przez pracowników socjalnych notatkami służbowymi oraz wpisywane do *Kart pracy socjalnej*. Stwierdzono, że w notatkach służbowych pracowników socjalnych zamieszczano również informacje pozyskiwane z innych służb np. oświaty i Policji (dotyczące interwencji w miejscu zamieszkania rodzin). Jak wskazano w protokole kontroli na stronach 18 i 19, w aktach procedur nie zamieszczano dokumentów (notatek urzędowych), z prowadzonych monitoringów przez funkcjonariuszy Policji.

Z wyjaśnień przedłożonych przez Panią Ewę Czupryną – Zastępcę Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wynikało, że monitoring prowadzony był w rodzinach, w których procedura „Niebieskie Karty” została zakończona zarówno z powodu ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej, jak i w sytuacji rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań. Działania monitorujące (między innymi ich częstotliwość i forma), planowane były przez pracownika socjalnego i dzielnicowego indywidualnie w stosunku do każdej rodziny objętej procedurą. Dodatkowo brane były pod uwagę ustalenia Zespołu Interdyscyplinarnego podjęte na posiedzeniu, które odbyło się 13 maja 2024 roku, dotyczące monitorowania sytuacji w rodzinach, w których procedura „Niebieskie Karty” została zakończona w związku z rozstrzygnięciem o braku zasadności podejmowania działań. Zespół Interdyscyplinarny ustalił, że tych rodzinach monitoring odbywać się miał poprzez analizę rejestrów interwencji, pozyskiwanie informacji dotyczących funkcjonowania dzieci w placówkach oświatowych, pozyskiwanie informacji od kuratorów sądowych, asystenta rodziny oraz, w uzasadnionych przypadkach, poprzez odwiedziny w środowisku.

Poprzez zamieszczenie w protokole kontroli niżej wymienionych pouczeń kontrolujący informują Pana Macieja Mrówkę – Wójta Gminy Wilkowice o przysługującym prawie:

1. zgłoszenia przez Pana Wójta przed podpisaniem protokołu, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego protokołu kontroli, do Dyrektora Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, pisemnych, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole kontroli,
2. odmowy podpisania protokołu, z jednoczesnym obowiązkiem złożenia, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, pisemnych wyjaśnień dotyczących przyczyn odmowy podpisania protokołu kontroli.

Ponadto w przypadku zgłoszenia przez Pana Wójta umotywowanych zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie:

- od dnia doręczenia Panu Wójtowi stanowiska Dyrektora Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach wobec wniesionych zastrzeżeń,
- lub od dnia doręczenia ciągu dalszego protokołu uwzględniającego w całości wniesione zastrzeżenia.

Informację o przeprowadzeniu kontroli wpisano do książki kontroli prowadzonej przez Urząd Gminy w Wilkowicach pod pozycją nr 1 na 2025 rok.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, które przesłano za zwrotnym potwierdzeniem odbioru Panu Wójtowi Gminy Wilkowice w dniu 14 maja 2025 roku, pismem nr PSI.431.2.1.2025.

starszy inspektor wojewódzki
1. [Podpis]
Ewa Gryta

starszy inspektor wojewódzki
2. [Podpis]
Joanna Jackiewicz

Po podpisaniu dwóch egzemplarzy protokołu kontroli, egzemplarz nr 2 należy odesłać do kontrolującego.

W przypadku złożenia przez Pana Wójta zastrzeżeń, proszę o przekazanie ich wraz z niepodpisanym egzemplarzem nr 2 do Dyrektora Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

Wilkowice, 21. 05. 2025

(data podpisania protokołu)

Wójt

mgr Maciej Mrówka

Wójt Gminy Wilkowice